

Programma

Amsterdam
Sinfonietta

“Ik probeer mijn hele leven al een zanger zonder woorden te zijn met mijn instrument, dus samenspelen met een sopraan is een heerlijke uitdaging.”

Håkan Hardenberger

Magnificat

Amsterdam Sinfonietta

Tomo Keller leiding & viool

Håkan Hardenberger trompet

Johanna Wallroth sopraan

Georg Philipp Telemann (1681 - 1767)

Trompetconcert in D, TWV 51:D7

Adagio - Allegro - Grave - Allegro

(arr. Karl Grebe)

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Heiliger Dankgesang

(uit: Strijkkwartet nr. 15 in a, opus 132; 1825)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Cantate 'Jauchzet Gott in allen Landen', BWV 51 (1730)

Aria - Recitativo - Aria - Choral - Alleluja

•

Bernhard Krol (1920-2013)

Magnificat Variaties, opus 40 (2003)

Gerald Finzi (1901-1956)

'The Salutation' uit: Dies Natalis, opus 8 (1938-39)

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

'Eternal source of light divine'

(uit: 'Ode for the Birthday of Queen Anne', HWV 74; 1713)

Thad Jones (1923-1986)

A child is born (1969)

(arr. voor trompet en strijkers door Roland Pöntinen)

Max Reger (1873 - 1916)

Mariä Wiegenlied (1912)

(arr. voor sopraan en strijkers door Roland Pöntinen)

Gustaf Nordqvist (1886-1949)

Jul, jul, strålende jul (1921)

(arr. voor sopraan, trompet en strijkers door Roland Pöntinen)

Ruben Liljefors (1871-1936)

När det lider mot jul (1909)

(arr. voor sopraan, trompet en strijkers door Roland Pöntinen)

Wilminktheater, Enschede / donderdag 8 december, 20.00 uur

TivoliVredenburg, Utrecht / vrijdag 9 december, 20.15 uur

Concertgebouw, Amsterdam / zondag 11 december, 11.00 uur

Elbphilharmonie, Hamburg / maandag 12 december, 20.00 uur

Festhalle, Viersen / dinsdag 13 december, 20.00 uur

Alte Oper, Frankfurt / woensdag 14 december, 20.00 uur

Amare, Den Haag / zaterdag 17 december, 20.00 uur

Muziekgebouw, Amsterdam / zondag 18 december, 20.15 uur

Musici

trompet

Håkan Hardenberger

sopraan

Johanna Wallroth

vlool 1

Tomo Keller

Arnieke Ehrlich

Ingrid van Dingstee

Nicoline van Santen

Stella Zake

Karen Segal

vlool 2

Jacobien Rozemond

Frances Thé

Petra Griffioen

Diet Tlanus

Olivia Scheepers

Inki Varga

altvlool

Georgy Kovalev

Sofie van der Schalie

Anne-Bartje Fontein

Connie Pharoah

Ernst Grapperhaus

cello

Justine Metral

Örs Köszeghy

Marcus van den Munckhof

Michiel Weidner

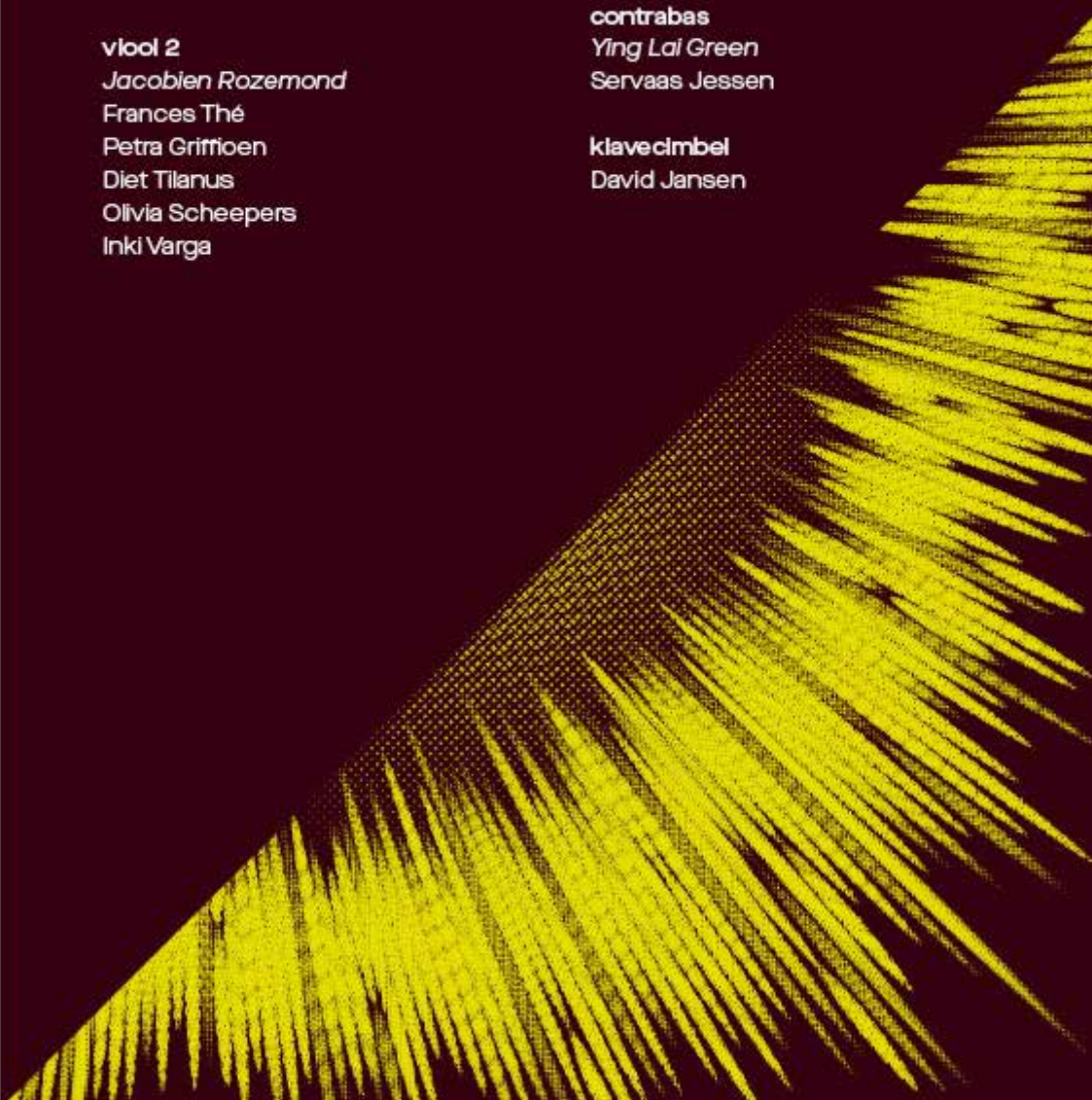
contrabas

Ying Lai Green

Servaas Jessen

klavecimbel

David Jansen

Toelichting

Nieuw leven, vreugdevolle lofprijzing (waar trompetklanken centraal staan) en ingetogen dankbaarheid vormen de ondertoon van een veelzijdig programma in de aanloop naar Kerstmis. Het Magnificat van Johann Sebastian Bach vormt de latente inspiratiebron, hetzij rechtstreeks (Krol), vormelijk en stilistisch (Finzi) of als overkoepelend thema van verheerlijking en dank.

Onder de honderden concerten voor blaasinstrumenten die Georg Philipp Telemann naliet, prijkt slechts één soloconcert voor trompet. Het wordt gerekend tot de allereerste Duitse trompetconcerten. Telemann houdt rekening met de uitdagingen van het instrument. In het Adagio houden de strijkers zich gedeisd op de achtergrond. In het snellere Allegro gebruikt hij korte onderbrekingen in de solopartij, ideaal om de strijkers kort in het daglicht te plaatsen. Het derde deel valt zelfs uitsluitend te beurt aan violen en basso continuo. Na deze korte adempauze kan de solotrompet glansrijk terugkeren in een vreugdevolle finale.

Begin 1825 was Ludwig van Beethoven hersteld van een ernstige ziekte. Hij uitte zijn dankbaarheid in een doorvoeld lang deel voor strijkkwartet, met als titel: 'Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit' (heilige dankzegging van een genezene aan God). Nadien werd dit ingebed als het langzame derde deel van zijn strijkkwartet opus 132. Opvallend is de extreme tegenstelling tussen twee tempo's binnen één deel. Een ingehouden koraalzang, waar het uitzonderlijk gebruik van een oude kerktoonsoort (lydische modus) zorgt voor onthechte harmonieën, glijdt over naar een meer geagiteerde sectie met toenemende versieringen en dubbelgrepen (waarbij Beethoven 'met nieuwe kracht' noteerde).

Beethovens innerlijke gevoelscontrasten zijn nergens in strijd maar hij laat ze naast elkaar bestaan in een meesterlijk evenwicht.

De briljante trompetsolo's in het oeuvre van Johann Sebastian Bach zijn voornamelijk te danken aan Gottfried Reiche, de onvolprezen trompetvirtuoos die hij leerde kennen bij zijn aankomst in Leipzig. Voor de cantate Jauchzet Gott in allen Landen, voor de vijftiende zondag na het Drievuldigheidsfeest 1730, moet hij bovendien over een uitnemende jongenssopraan hebben beschikt (vrouwelijke solisten waren in het aartsconservatieve Leipzig toen immers ondenkbaar in de eredienst). De ongewone bezetting en stralende toon maken deze vijfdelige cantate tot een buitenbeentje onder de ruim driehonderd cantates die Bach heeft gerealiseerd. De mogelijkheden van beide solisten worden voluit benut. De trompet jubelt extravert in het eerste en laatste deel (een glorievol alleluja). De sopraan schittert expressief in de ingetogen centrale aria (met enkel continuobegeleiding) en in de koraalfantasia.

Halverwege de vorige eeuw was Berhard Krol hoornspeler bij vooraanstaande Duitse symfonieorkesten. Als componist lag zijn focus bij de koperen blaasinstrumenten en zocht hij aansluiting bij de tonale stijl van

Reger en Hindemith. Zijn Magnificat Variationen zijn een ode aan Johann Sebastian Bach en aan de bijzondere plaats die de trompet in diens oeuvre bekleedt. Krol schreef dit werk in 1962 voor de eerste trompettist van de Berliner Philharmoniker Adolf Scherbaum. De basaria 'Quia fecit mihi magna' uit Bachs Magnificat dient als vertrekpunt voor een reeks variaties. Ook Bachs geliefde fugavorm blijft herkenbaar in een evenwaardige verdeling van de hoofdmotieven tussen de solist en de begeleiding.

Als muzikale erfgenaam van de Engelse pastorale traditie (Elgar, Vaughan Williams) en met een voorliefde voor literatuur, een feilloos gevoel voor een declamerende stijl en voor het woordaccent, bleef Gerald Finzi van nature ver weg van de invloeden van de moderniteit. Bijgevolg is hij onterecht in de schaduw van de twintigste-eeuwse muziekgeschiedenis beland. Voor zijn vijfdelige cantate Dies Natalis selecteerde hij tekstfragmenten uit Centuries of Meditation van de theoloog en metafysische dichter Thomas Traherne (1637-74). Deze tekst belicht de verwondering en de smetteloze onschuld van de kindertijd, belichaamd door het nieuwgeboren Christuskind. Finzi aarzde niet om de oorspronkelijke woorden te kneden naar zijn muzikale doeleinden. Hij filterde haast alle referenties naar religie en godsverering. Daardoor transformeert de geboorte in het kerstnarratief in een tijdloos pleidooi voor kinderlijke ongeknustheid, vreugde, verwondering en sereniteit tegenover alle kwaad die de mensheid ten gronde richt.

In de achttiende eeuw was het gebruikelijk om bij de verjaardag van een monarch een bijzondere ode te laten

componeren. Tijdens het bewind van Queen Anne viel die eer te beurt aan een jonge, ambitieuze musicus, een Duitser die net zijn voelsprietten in Londen begon uit te zetten: Georg Friedrich Händel. Een fluweelzachte sopraanstem en een ingetogen, standvastige trompetklank, meer had hij niet nodig om vanaf de eerste maten te imponeren. Hoewel de eerste uitvoering van Eternal source of light divine niet met zekerheid vast te pinnen valt, wijst alles in de richting van 6 februari, de geboortedag van Queen Anne, vermoedelijk in 1713. Voor zijn negendelige ode liet Händel een strijkorkest, koor, 3 zangsolisten en een trompettist aanrukken maar het is nog steeds de openingsaria die als een baken van vreedzaam licht het meest ontroert.

Het kerstrepertoire uit Noord-Europa is bij ons doorgaans minder bekend. Liederen die vredelievendheid, huishelijkheid en reflectie uitdragen, voeren de boventoon. Roland Pöntinen, momenteel tot Zwedens toppianisten gerekend, gebruikt zijn spaarzame vrije momenten graag om te componeren of arrangeren voor bevriende musici zoals Martin Fröst, Christian Lindberg of Håkan Hardenberger. Met onverzadigbare muzikale honger schuwt hij geen enkel genre. Zijn vroegere ervaring met een eigen jazz-ensemble maakt hem de geknipte persoon voor een eigen versie het veelvuldig bewerkte A child is born van de jazztrompettist Thad Jones. Maar ook oudere klassiekers van Max Reger, Gustaf Nordqvist of Ruben Liljefors brengt hij graag opnieuw onder de aandacht.

Sabien Van Dale

Liedteksten

Bach - Cantate BWV 51

I. Aria

Jauchzet Gott in allen Landen!
Was der Himmel und die Welt
An Geschöpfen in sich hält,
Müssen dessen Ruhm erhöhen,
Mit den Engeln lasst uns heut
Unserm Gott ein Loblied singen,
Dass er uns in Neid und Leid
Allezeit hat beigestanden.

II. Recitativo

Wir beten zu dem Tempel an,
Da Gottes Ehre wohnt,
Da dessen Treu,
So täglich neu,
Mit lauter Segen lohnet.
Wir preisen, was er an uns hat getan.
Muss gleich mein schwacher
Mund von seinen Wundern lallen,
So kann ein schlechtes Lob ihm den-
noch wohlgefallen.

III. Aria

Höchster, mache deine Güte
auch bei unsrer Herrschaft neu.
So soll vor die Vätertreu
Auch ein dankbares Gemüte
Durch ein frommes Leben weisen,
Dass wir deine Kinder heissen.

IV. Choral

Sei Lob und Preis mit Ehren
Gott Vater, Sohn, Heiligem Geist!
Der woll in uns vermehren,
Was er uns aus Gnaden verheisst,
Dass wir ihm fest vertrauen,
Gänzlich uns lass'n auf ihn,
Von Herzen auf ihn bauen,
Dass uns'r Herz, Mut und Sinn
Ihm festiglich anhangen;
Drauf singen wir zur Stund:
Amen, wir werd'n's erlangen,
Glaub'n wir zu aller Stund.

V. Alleluja

Alleluja.

Finzi - The Salutation

These little limbs, these eyes
and hands which here I find
This panting heart
wherewith my life begins;
Where have you been?
Behind what curtain were ye
from me hid so long?
Where was, in what abyss,
my new-made tongue?

When silent I,
so many thousand, thousand years
Beneath the dust did in a chaos lie,
how could I smiles, or tears
Or lips, or hands, or eyes,
or ears perceive?
Welcome, ye treasures
which I now receive.

From dust I rise
and out of nothing now awake
These brighter regions
which salute my eyes
A gift from God I take, the earth, the seas,
the light, the lofty skies
The sun and stars are mine:
if these I prize.

A stranger here,
strange things doth meet,
strange glory see
Strange treasures lodged
in this fair world appear
Strange, all, and new to me:
But that they mine should be
who nothing was
That strangest is of all;
yet brought to pass.

Händel – Eternal source of light divine

Eternal source of light divine
With double warmth thy beams display
And with distinguish'd glory shine
To add a lustre to this day.

Reger – Mariä Wiegenlied

Maria sitzt am Rosenhag
Und wiegt ihr Jesuskind,
Durch die Blätter leise
Weht der warme Sommerwind.
Zu ihren Füßen singt
Ein buntes Vögelein:
Schlaf, Kindlein, süsse,
Schlaf nun ein!
Hold ist dein Lächeln,
Holder deines Schlummers Lust,
Leg dein müdes Köpfchen
Fest an deiner Mutter Brust!
Schlaf, Kindlein, süsse,
Schlaf nun ein!

Jul, jul, strålande jul

Jul, jul, strålande jul,
glans över vita skogar,
himmelens kronor
med gnistrande ljus,
glimmande bågar
i alla Guds hus,
psalm, som är sjungen från tid till tid,
eviga längtan till ljus och frid!
Jul, jul, strålande jul,
glans över vita skogar!

Kom, kom, signade jul!
Sänk dina vita vingar
över stridernas blod och larm,
över all suckan ur människobarm,
över de släkten, som gå till ro,
över de ungas dagande bo!
Kom, kom, signade jul!
Sänk dina vita vingar!

När det lider mot jul

Det strålar en stjärna för underligt blid
I öster på himlen hon står
Hon lyst över världenes oro och strid
I nära två tusenda år
När dagen blir mörk
och när snön faller vit
Då skrider hon närmre,
då kommer hon hit
Och då vet man att snart är det jul.

Ty julen är härlig
för stora och små
Är glädje och ljuvaste frid
Är klappar och julgran
och ringdans också
Är lycka oändligen blid
Är ljust, allas ögon då stråla som bäst
Och stjärnorna tindra som mest
Och där ljuset är, där är det jul.

Kerst, Kerst, stralende Kerst

Kerst, Kerst, stralende Kerst,
schijn over de witte bossen.
Hemelse kronen
met sprankelend licht!
Glanzende bogen
in de huizen van God!
Psalmen gezongen, steeds weer opnieuw,
uit eeuwig verlangen naar vrede en licht.
Kerst, Kerst, stralende Kerst,
schijn over de witte bossen.

Kom, kom, gezegende Kerst
Spreid je witte vleugels uit
over bloed en oorlogstumult,
over het lijden van de mensheid,
over voorouders rustend in de aarde,
over de toekomst van onze kinderen.
Kom, kom, gezegende Kerst,
Spreid je witte vleugels uit.

Als Kerstmis nadert

Er straalt een ster, zo wonderlijk mooi!
Aan de oostelijke hemel, daar staat zij.
Ze straalt over 's werelds onrust en strijd,
al bijna tweeduizend jaar.
In de donkere dagen,
als de sneeuw wit valt,
dan komt ze nader,
dan komt ze hier.
En dan weet je: weldra is het Kerstmis.

Want Kerstmis is heerlijk
voor groot en klein.
Er heerst vreugde en heilzame vrede.
Er zijn cadeautjes, kerstbomen,
reidansen ook.
Overal is blijdschap en geluk.
Er is licht, alle ogen stralen op hun best
en de sterren twinkelen om het hardst.
En waar licht is, daar is het Kerstmis.

(Vertaling: Margriet Agricola)

Tomo Keller

Tomo Keller werd geboren in Stuttgart, speelt viool vanaf zijn zesde en studeerde aan de Universität für Musik und darstellende Kunst in Wenen en aan de Juilliard School of Music in New York. Prijzen won hij onder meer van de Fritz Kreisler Competition en de Johannes Brahms Competition en sindsdien was hij te gast op de bekende podia wereldwijd. Hij speelde kamermuziek op de festivals van Schleswig-Holstein en Mecklenburg-Vorpommern en het Festival de Musica Manuel de Falla. Keller soleerde bij onder meer het Beethoven Orchester Bonn, de Sint-Petersburg Camerata, de Wiener Symphoniker en het London Symphony Orchestra, het orkest waar hij van 2009 tot 2015 assistent-concertmeester was. Van 2014-2019 was hij eerste concertmeester van het Zweeds Radio Symfonieorkest en als gastconcertmeester reisde hij naar meer dan twintig gezelschappen in Europa, de Verenigde Staten en Azië. Sinds 2016 is hij artistiek leider en concertmeester van de Academy of St Martin in the Fields. Keller bespeelt de 'ex-Braga' Stradivarius, in bruikleen gesteld door Beare's International Violin Society.

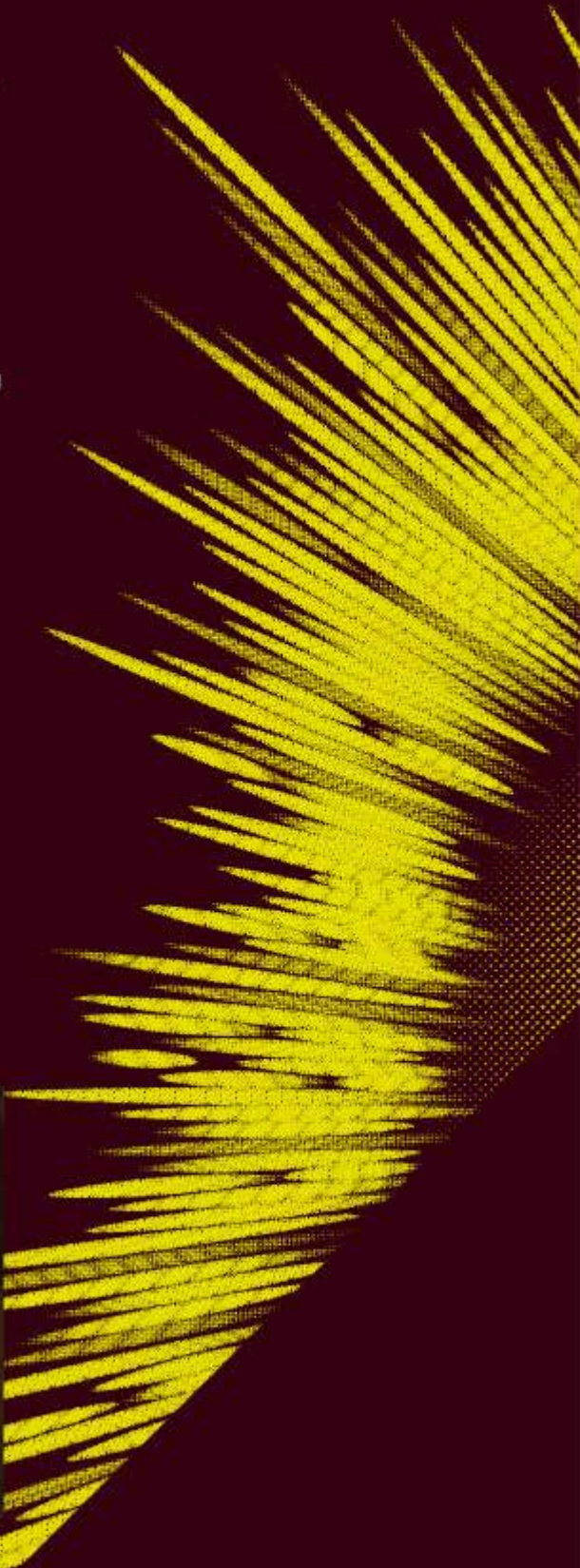
Håkan Hardenberger

Håkan Hardenberger begon met trompetspelen toen hij acht was. Hij studeerde aan het conservatorium in Parijs en Los Angeles en geeft momenteel les aan het conservatorium van Malmö. De Zweedse trompettist soleert bij alle grote orkesten in de wereld, zoals de New York Philharmonic, de symfonieorkesten van Chicago en Boston, de Wiener Philharmoniker, het Koninklijk Concertgebouworkest en het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks in München. Onder leiding van dirigenten als Pierre Boulez, Alan Gilbert, Daniel Harding, Andris Nelsons en Esa-Pekka Salonen speelde hij de klassieke trompetconcerten, maar bracht hij ook veel nieuw solorepertoire in première. Harrison Birtwistle, Brett Dean, Hans Werner Henze, Olga Neuwirth, Arvo Pärt, HK Gruber en Mark-Anthony Turnage schreven werk voor hem. Met pianist Roland Pöntinen en slagwerker Colin Currie treedt hij regelmatig op in recitals. In seizoen 2021-2022 vierde Hardenberger zijn zestigste verjaardag onder andere met de wereldpremières van twee bijzondere trompetconcerten: Jörg Widmanns Towards Paradise en Helen Grimes night-sky-blue.

Johanna Wallroth

De Zweedse sopraan Johanna Wallroth verwiert in 2019 internationale bekendheid toen ze de Mirjam Helin International Singing Competition in Helsinki won. Ze werd opgenomen in de operastudio van de Wiener Staatsoper, en in 2021 werd haar de Birgit Nilsson Scholarship toegekend. Ze volgde een opleiding aan de Koninklijke Zweedse Balletacademie, maar ze verlegde haar focus naar zang en studeerde af aan de Universität für Musik und darstellende Kunst in Wenen. Op het operapodium vertolkte ze onder meer Despina in Mozarts *Così fan tutte* aan het Schlosstheater Schönbrunn en Pamina in *Die Zauberflöte* aan de Gnessin Academie in Moskou. Op Schönbrunn keerde ze terug in *Hänsel und Gretel* van Humperdinck en in *Le nozze di Figaro* van Mozart. Onder leiding van Sakari Oramo zong ze recentelijk in Mahlers *Vierde symfonie* in Helsinki. Ze gaf liedrecitals in het Konserthuset en de Berwaldhallen in Stockholm en op het Savonlinna Festival, en maakte haar roldebuut als Zerlina in een livestream van Mozarts *Don Giovanni* met het Zweeds Radio Symfonieorkest geleid door Daniel Harding.

Volgende concerten

Breder dan klassiek

Amsterdam Sinfonietta

Candida Thompson *leiding & viool*

Rufus Wainwright *zang*

Onze traditionele nieuwjaars tournee kijkt over de grenzen van de klassieke muziek heen. Na het succes in 2017 keert de prins van de kamerpop Rufus Wainwright met Amsterdam Sinfonietta terug op de Nederlandse podia met een nieuw spectaculair programma: een 90 minuten durende reis "Devils and Angels" met stukken en songs geïnspireerd door Liefde en Haat. Naast nummers van Rufus zoals Devils and Angels en Westside Waltz, zullen er covers te horen zijn van o.a. Prince, Paul Simon en Woodkid. Klassieke stukken die zich verweven met popsongs; Wagners Tristan en Isolde met Wainwrights Early Morning Madness, of de naadloze overgang van een aria van Gluck in Devils and Angels.

Vr 6 jan, Groningen

Za 7 jan, Leiden

Zo 8 jan, Haarlem

Di 10 jan, Amsterdam

Do 12 jan, Heerlen

Vr 13 jan, Arnhem

Za 14 jan, Rotterdam

Ma 16 jan, Zwolle

Di 17 jan, Tilburg

Vr 20 jan, Enschede

Za 21 jan, Eindhoven

Ma 23 jan, Utrecht

Di 24 jan, Brussel

Amsterdam Sinfonietta

Amsterdam Sinfonietta bestaat uit 22 musici van topniveau die samenspelen als één. Geleid door artistiek leider Candida Thompson maakt het orkest tournees over de hele wereld met avontuurlijke programma's en cross-overs met andere muziekgenres en kunstvormen. Met enorme gedrevenheid heeft Amsterdam Sinfonietta zich ontwikkeld tot hét strijkorkest van Nederland en orkest van wereldklasse.

Amsterdam Sinfonietta is uitgegroeid tot een vaste bespeler van de Europese concertzalen, maakte tournees door China, Amerika en Australië, en speelde in concertzalen als Barbican Hall in Londen, National Centre of Performing Arts in Beijing, Teatro Colón in Buenos Aires, Konzerthaus in Berlijn en Konzerthaus in Wenen.

Het ensemble werkt met nationale en internationale topsolisten. Musici als Janine Jansen, Sol Gabetta, Kian Soltani, Thomas Hampson, Fazil Say, Rufus Wainwright en Wende delen met ons de nieuwsgierigheid en constante drang naar vernieuwing.

Kenmerkend voor Amsterdam Sinfonietta is de innovatieve programmering. Naast het gevestigde strijkersrepertoire brengt het orkest originele en spannende combinaties van muziekwerken. Het verbindt oude en nieuwe muziek, bekend en onbekend repertoire. Het orkest gaat onverwachte samenwerkingen aan en voert grensverleggende programma's uit, met onder andere film, dans en theater.

Amsterdam Sinfonietta dankt

Subsidiënten en begunstigers

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Amsterdam Sinfonietta
Fonds

club van 100

Sponsors en fondsen

Maurice Amado
Foundation

Design & Branding partner

Studio Dumbar

Partners

concertzaal tilburg

MUSIS

Blijf op de hoogte

We versturen een maandelijkse nieuwsbrief met het laatste nieuws, tips en acties. Meld u aan voor de nieuwsbrief via onze website. Daar vindt u ook de meest actuele concertagenda. Op onze social media delen we informatie over concerten, radio- en tv-uitzendingen, en het leven van de musici op het podium én achter de schermen. Volg Amsterdam Sinfonietta op:

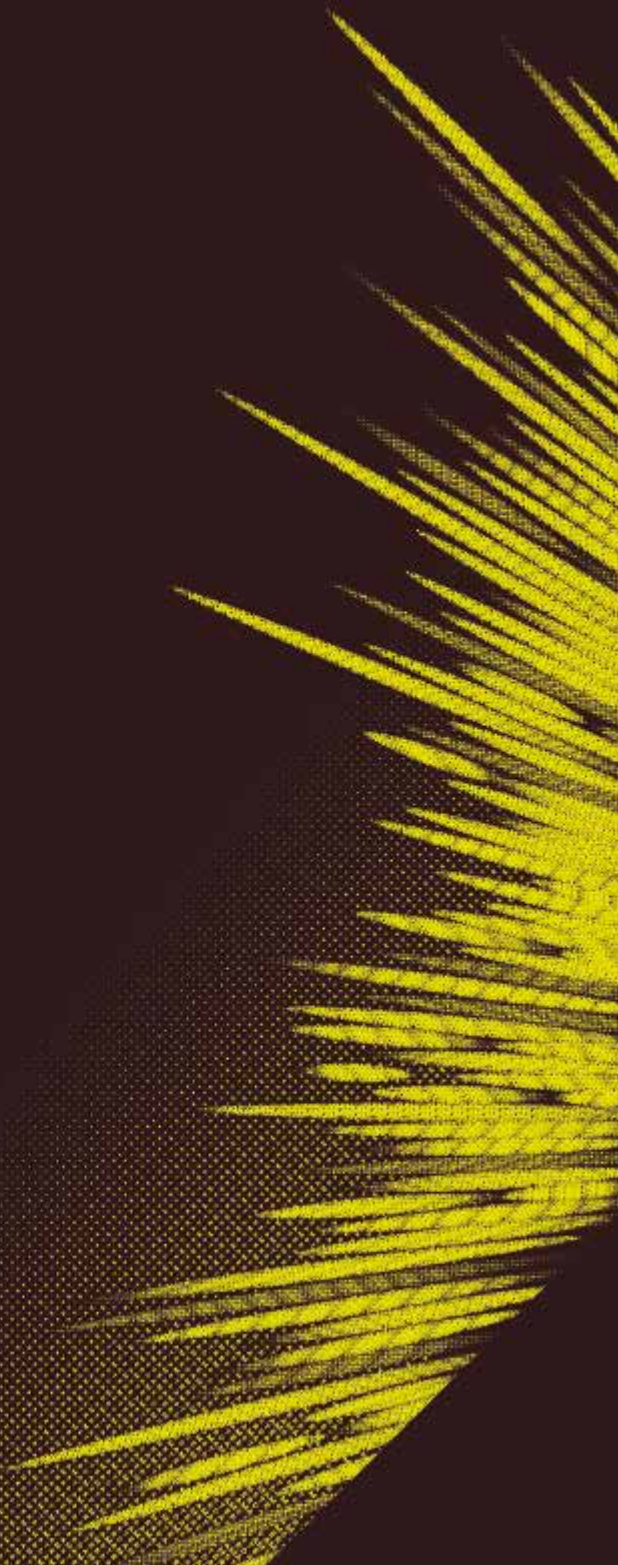
Facebook AmsterdamSinfonietta
Instagram amsterdam_sinfonietta
Twitter @Ams_Sinfonietta
Youtube AmsterdamSinfo
Spotify Amsterdam Sinfonietta

Staf

Joost Westerveld algemeen directeur
Candida Thompson artistiek leider
Stephan Heber manager artistieke zaken
Chris Meeuwissen marketingmanager
Bernd Köhnen marketing en communicatie
Jantine Postma productieleider
Rombout Stoffers producent
Marije van der Pas hoofd development
Willemijn de Graaff medewerker relatiebeheer
Marieke de Groot officemanager
Ana Prazeres bibliothecaris

Raad van toezicht

Roger van Boxtel voorzitter
Mariëtte Doornekamp penningmeester
Rick van 't Hullenaar lid
David Majtlis lid
Jan Sinoo lid
Bas van Spréw lid
Wendela van Uchelen lid

Amsterdam Sinfonietta

Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
t 020 52 70 770
info@sinfonietta.nl
sinfonietta.nl